

ISBN: 978-625-7303-24

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 423

Osmanlı Klasikleri

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Yusuf Genç

Yayıma Hazırlayan

Hande Yıldırım Önsöz

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Tamer Turp

1. BASKI

Mayıs 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No:49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haremidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212 412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Gülşen-i Râz

– Tercüme ve Şerh –

MAHMÛD ŞEBÛSTERÎ

HAZIRLAYAN
FATİH ERMİŞ

KETEBE

Şeyh Sa'düddîn Mahmûd ibn Emînüddîn Abdükerim ibn Yahyâ Şebüsterî Tebrîzî

(1288 - 1340) Tebriz'e yakın bulunan Şebüster kasabasında doğmuş ve yine aynı kasabada vefât etmiştir. İslâm dünyasının pek çok önemli merkezini (Irak, Suriye, Mısır, Hicaz gibi) gezmiştir. Eğitimi o dönemde büyük ulemânın buluşma noktalarından birisi hâline gelen Tebriz'de almıştır ve orada Emînüddîn ve Bahâeddîn Yakûb'a mürîd olmuştur. Kübreviyye tarikatının Nûriyye koluna mensûb olup fıkhîta mezhebi Şâfiliktir.

Fatih Ermiş

1976 yılında Durağan'da doğdu. 1995 yılında Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesinden mezun oldu. 2001 yılında Boğaziçi Üniversitesi İktisat Bölümü'nde lisans tahsilini tamamladı. 2003 yılında Marmara Üniversitesi İktisat Tarihi Bölümü'nden Yüksek Lisans derecesini aldı. 2011 yılında Almanya'da Erfurt Üniversitesi'nden Osmanlı İktisadi Düşüncesi üzerine yazdığı tez ile doktora derecesini aldı. Halen Orient-Institut Beirut'ta araştırmacı olarak çalışmaktadır.

İÇİNDEKİLER

TRANSKRİPSİYON HAKKINDA NOT	7
MUKADDİME	9
1. Mahmûd Şebüsterî	11
2. Gülşen-i Râz.....	14
3. Edisyonlar, Tercümele ve Monografiler	17
4. Bu Tercümenin Şekil ve Muhtevâ Özellikleri.....	24
5. Sonuç.....	26
Emir Hüseyinî'nin Gönderdiği On Beş Soru	29
Dibâce	31
Sebeb-i Nazm-ı Kitâb.....	39
Birinci Soru	43
Cevâb.....	43
Temsîl	49
İkinci Soru	55
Cevâb.....	55
Temsîl	58
Kâide	62
Kâinat Kitâbının İndirilen Kitâba (Kur'ân-ı Kerim'e) Tatbikine Dâir Kâide.....	71
Kâide: Ufuklar Hakkında Tefekkür	73
Temsîl.....	77
Nefisler Hakkında Düşünelere Dâir Kâide.....	78
Üçüncü Soru	82
Cevâb.....	82
Dördüncü Soru	86
Cevâb.....	86
İnsânın Yolculuğuna Dâir Kâide	86
Nübüvvet ve Vilâyet Konusunda Temsîl	88
İnsân-ı Kâmil'in Tavsîfi Üzerine (Sualin İkinci Kısmının Cevâbı)	90
Temsîl	91
Nübüvvetin Hatmi ve Vilâyetin Zuhûru Husûsunda Kâide	93
Peygamberlerin Mertebelerinin Muhammedî Mertebeyle Nisbetle Beyânına Dâir Temsîl.....	94
Beşinci Soru	97
Cevâb.....	97
Altıncı Soru	100

Cevâb.....	100
Fitrî Kabiliyetin Noksanlığı Cihetinden	
Münkirin Hâlinin Beyânına Dâir Temsîl	101
Yedinci Sual	103
Cevâb	103
Yokluğun Mazharları Hakkında Temsîl	106
Sekizinci Sual	109
Cevâb.....	109
Varoluşun Evreleri Hakkında Temsîl	111
Dokuzuncu Sual	115
Cevâb.....	115
Onuncu Sual	122
Cevâb	122
Temsîl	122
Ahlâkın İlkeleri ve Şubeleri Hakkında Kâide	127
Rûhla Beden Arasındaki İlişkiye Dâir Temsîl.....	132
On Birinci Sual	134
Cevâb.....	134
Bu Âlemin Tebeddülâtı ve Kiyâmet-i Kübrâ Hakkında Temsîl	136
Âhiret Âleminde Nefsânî ve	
Bedenî Melekelerin Temessülü Husûsunda Kâide	139
On İkinci Sual	145
Cevâb	145
On Üçüncü Sual	147
Cevâb	147
Göze ve Dudağa İşâret	151
Zülfe İşâret.....	152
Yanak ve Sakala İşâret	154
Bene İşâret	156
On Dördüncü Sual	158
Cevâb	158
Meyhâneye İşâret.....	162
On Beşinci Sual	166
Cevâb.....	166
Zünnâra İşâret.....	171
Hristiyanlık'a İşâret	178
İnsân Nefsinin Ulu Merâtibe Nasıl Yükseldiğine Dâir Temsîl	180
Hristiyan Çocuğun Putuna İşâret	183
Hâtime	186
ZEYL	189
LÛGATÇE	195
BİBLİYOGRAFYA	221

TRANSKRİPSİYON HAKKINDA NOT

Transkripsiyon alfabesi yaygın olarak Elvân-ı Şîrâzî'den yapılan alıntılarda, Kur'ân-ı Kerim âyetlerinde ve Türkçede yaygın kullanımı bulunmayan Arapça ifâdelerde kullanıldı.

ا	- veya ʾ	ر	r	غ	ğ
ب	b	ز	z	ف	f
پ	p	ژ	j	ق	ķ
ت	t	س	s	ك	k veya ñ
ث	s	ش	ş	ل	l
ج	c	ص	ş	م	m
ح	h	ض	z	ن	n
خ	h	ط	t	و	v
د	d	ظ	z	ه	h
ذ	z	ع	‘	ی	y

MUKADDİME¹

İrfânî literatüre giriş özelliği taşıyan *Gülşen-i Râz*, Horasan'dan Şeyh Emir Hüseyinî Sâdât el-Gûrî el-Herevî'nin² (ö. 1318 ya da 1329'dan sonra³) 1317 yılında bir elçi ile Tebriz erenlerine ilâhî ma'nâlar husûsunda on beş soru göndermesine dayanır. Elçi bu soruları Tebriz'de okuyunca zâten manzûm olan sorular hızlıca

1 Bu mukaddime *Gülşen-i Râz* tercümesinin daha önce Peter Lang Yayınevi tarafından yayınlanmış versiyonundaki mukaddimenin ve TALİD'de *Gülşen-i Râz* literatürüne dair yayınlanan makalenin gözden geçirilmiş hâlidir. Söz konusu iki yayın şunlardır:

Maḥmūd Şabistarî, *Rosenflor des Geheimnisses, Gulşan-i Râz*, terc. Hammer-Purgstall, Almanca tercüme yay. haz. ve Farsçadan Türkçeye çev. Fatih Ermiş, Frankfurt am Main: Peter Lang Editions, 2017.

Fatih Ermiş, "Bin Altınlık Hazine: *Gülşen-i Râz* (Önemi, Hakkındaki Literatür, Ele Aldığı Belli Başlı Konular)", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, cilt 15, no 30, 2019, s. 163-189.

Elinizdeki tercümede 2017 yılındaki tercüme gözden geçirilmiş ve dipnotlarda daha geniş açıklamalar yapılmıştır.

- 2 Emir Hüseyinî bir Sühreverdî şeyhi olan Bahâeddîn Zekerîyyâ Multânî'nin kızı ile evlenmiş ve bu şeyhin müridi olmuştur. Bkz. K. A. Nizami, "Hüseyinî Sâdât el-Gûrî", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1988-2014, c. 19, s. 24.
- 3 Molla Câmî'ye (v. 1492) göre Emir Hüseyinî'nin vefat tarihi 16 Şevvâl 718'dir (11 Ocak 1318). Ancak Nizâmî, Emir Hüseyinî'nin *Zâdü'l-Müsâfirin* isimli eserinde, eserin 729 (1329) yılında yazıldığından bahsetmesinden hareketle vefat tarihinin 1329'dan sonra olması gerektiğini savunur. Bkz. Nizami, a.g.m., s. 24.